

Osallistuva Espoo poikkihallinnollisen kehitysohjelman tilannekatsaus 7.4.2020

1. Elämme poikkeuksellisia aikoja

Poikkeusolojen takia ohjausryhmän kokous 7.4.2020 korvataan tällä tilannekatsauskirjeellä.

Suomessa aloitetaan 16.4 dialogit otsikolla ”Elämä poikkeusolojen Suomessa”. Keskusteluja järjestetään etänä erilaisten alustojen avulla toistaiseksi joka toinen torstai. Kaikkien keskustelujen koontilomakkeista tehdään päiväkohtainen yhteenveto, jonka VM lähettää kuntien ja valtion hallinnoille tiedoksi. Tarkoituksena on tuoda kansalaisten tunteja esille. Espoosta on jo ilmoittautunut 5 fasilitoijaa näitä etäkeskusteluja fasilitoimaan.

Tiedoksi myös, että uudet nuorisovaltuuston edustajat Pessi Heiskanen (varsinainen jäsen) ja Hodan Ibrahim (varajäsen) ovat osallistuneet Osallistuva Espoo -kehitysohjelman perehdytykseen.

2. Kaupunkitekniikan keskus kokeilee Otakantaa.fi-sivuston käyttöä ja valmistelee etänä järjestettäviä asukastilaisuuksia (Niko Riepponen)

Suunnitteluyksikössä toteutetaan vuosittain 200-300 hanketta. Hankkeistamme käydään keskustelua monilla epävirallisilla alustoilla kuten Puskaradio Espoo -facebook ryhmässä. Halusimme kokeilla virallisen keskustelualustan käyttöä osana suunnitteluhankkeen vuorovaikutusta. Olemme avanneet Laajalahden kadut -yleissuunnitteluhankkeessa keskustelualueet Otakantaa.fi-sivustolle.

Kokeilun aikana on laadittu kaupunkitekniikan keskuksen nettikeskustelun etiketti ja havaittu, että Otakantaa.fi -sivusto toimii vuorovaikutuksen suhteen myös jälkiarvioinnin työkaluna, kun vuorovaikutuksen eri vaiheisiin ja keskusteluihin voidaan palata, niitä seurata ja vaikutuksia todentaa. Otakantaa.fi -sivuston käyttö näyttääkin lisäävän vuorovaikutuksen lisäksi myös avoimuutta. Kokeilun päätteeksi arvioimme sivuston käyttöä muissa suunnitteluyksikön hankkeissa.

Suunnitteluhankkeiden vuorovaikutusta tehdään normaalisti monella tavoin. Vallitseva poikkeustila on haastanut etenkin perinteisten asukastilaisuuksien ja -työpajojen järjestämisen. Haluamme mahdollistaa tämän vuorovaikutuksen myös Korona-epidemian aikana. Kaupunkitekniikan keskuksessa on kartoitettu Teams Live Tapahtuma -sovelluksen käyttöä asukastilaisuuksien järjestämisessä. Käyttöönottoa on valmisteltu yhteistyössä tietohallinnon ja ICT-kokonaisarkkitehtuuriryhmän kanssa. Teams Live Tapahtuma ei yksinään ratkaise haastetta, mutta yhdistettynä etätyöpajaan se mahdollistaa vuorovaikutteisen suunnittelun hankkeissa myös poikkeusolojen aikana.

(Niko Riepponen toimii osallisuusmuotoilijana kaupunkitekniikan keskuksen suunnitteluyksikössä.)

3. Osallistumisen kulmakivet, tilannekatsaus (Tuija Norlamo)

Kevään asukastilaisuudet on peruttu. Mietitään mahdollisuuksia kerätä asukkaiden palautetta muilla keinoilla. Tekstiä on paranneltu ja tiivistetty saadun palautteen perusteella. Esim. nimeksi on ehdotettu Kuulemisesta kumppanuuteen -käsikirja. Toukokuun kokoukseen tulee nähtäväksi seuraava versio.

Seuraavaksi mietitään käsikirjan ulkonäköä. Lopullinen ulkonäkö päätetään syksyllä, mutta luonnoksen luettavuus muuttuu paremmaksi, kun sitä vähän ”toimittaa” jo tässä vaiheessa. Tämä on tärkeää, jos asukaspalaute joudutaan pyytämään kirjalliseen versioon ilman esittelyä.

(Tuija Norlamo toimii kehittämispäällikkönä Osallistuva Espoo – kehittämissuunnitelmassa, konsernihallinnossa)

4. Espoon asukasfoorumitoiminta 11 vuotta (Mikko Perkko)

4.1. Yleistä

Kun 1990-luvulla aloittaneiden, yhdistysten, järjestöjen, kauppakamarin, yrittäjien, seurakunnan, nuorisovaltuuston ja vanhusneuvoston edustajista muodostettujen alueneuvottelukuntien toiminnan ei enää vuoden 2008 lopulla katsottu vastaavan niille asetettuja tavoitteita, päätti kaupunginhallitus kokouksessaan 16.3.2009 perustaa Espoon seitsemälle suuralueelle asukasfoorumit. Tavoitteena oli parantaa kaupungin asukkaiden omaehtoista, omatoimista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia järjestämällä heille mahdollisuus kaupungin tukemaan vapaaehtoiseen asukasfoorumitoimintaan.

Asukasfoorumeilla haluttiin edistää kaupunkilaisten, siis tavallisten asukkaiden, tiedonsaantia ja parantaa heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiaan asumiseen, terveyspalveluihin, liikenteeseen ym. kaupungin toimintaan liittyvissä asioissa.

Asukasfoorumitoiminta aloitettiin yhden valtuustokauden mittaisena kokeiluna vuonna 2009. Myönteisen vastaanoton ja tavoitteiden mukaisten hyvien tulosten seurauksena kaupunginhallitus päätti vuonna 2016 jatkaa asukasfoorumitoimintaa toistaiseksi ja samalla korotti asukasfoorumien määrärahan entisestä 9000 eurosta 20000 euroon vuodessa.

Tavoitteena on ollut, että kullakin seitsemällä suuralueella, (Pohjois-Espoo, Suur-Espoonlahti, Suur-Kauklahti, Suur-Leppävaara, Suur-Matinkylä, Suur-Tapiola ja Vanha-Espoo) järjestetään asukasfoorumitoimintaa. Toiminnan organisoinnista ja valmisteluryhmien jäsenten valinnasta vastasi alussa, kuten alueneuvottelukuntienkin aikana, Espoon asukkaita edustavan kolmen keskusjärjestön, Espoon Kaupunginosayhdistysten Liitto ry:n (EKYL), Espoon Omakotiyhdistysten Keskusjärjestö ry:n (EOK) ja Esbobygdens Ungdomsförbund rf:n (EBUF) muodostama asukasfoorumityöryhmä. Työryhmä laati toimintaohjeet, valvoo niiden noudattamista, päättää vuosittaisen avustuksen käytöstä ja toimii linkkinä asukasfoorumien valmisteluryhmien ja kaupungin välillä.

Jo jatkokaudelle 2012 lähdeäessä siirrettiin valmisteluryhmien jäsenten hankinta ryhmille itselleen. Ryhmillä on näin joustavampaa tarvittaessa täydentää itse itseään uusilla jäsenillä pelkällä ilmoitusmenettelyllä. Jäseneksi valmisteluryhmään voi kuka tahansa suuralueen asukkaista halutessaan ilmoittautua. Osallistuminen valmisteluryhmään ei edellytä minkään yhdistyksen tai järjestön jäsenyyttä, mutta ei myöskään estä yhdistysten tai yritysten edustajien osallistumista. Tällä on erityisesti tavallisten kansalaisten osallistumiskynnystä saatu matalammaksi. Ryhmän kooksi on asetettu 15 henkeä, mutta siitä on tarvittaessa poikettu, jos alueella on ollut enemmän halukkaita.

Asukasfoorumitoiminnan vakiinnuttua asukasfoorumityöryhmän tehtävänä on ollut toiminnan ohjeistus, rahaliikenteen hoitaminen, uusien (täydennys-) jäsenten hyväksyminen, toiminnan yleinen seuranta ja tarvittaessa valmisteluryhmien sisäisten kiistojen sovittelu.

4.2 Kolmas nelivuotiskausi

Meneillään oleva vuonna 2017 alkaneen kolmannen nelivuotiskauden kolmas vuosi on asukasfoorumien valmisteluryhmien toiminnan kannalta ollut kaksijakoinen. Seitsemästä suuralueesta viidellä on saatu järjestettyä tavoitteiden mukaisesti foorumitapahtumia, mutta kahdella, Pohjois-Espoossa ja Suur-Espoonlahdessa, on toiminta ollut foorumitapahtumien osalta lähes pysähdyksissä. Pohjois-Espoossa ei yrityksistä huolimatta ole löytynyt uusia vapaaehtoisia jäseniä asukasfoorumien valmisteluryhmiin ja vanhoillakin jäsenillä kiinnostus toimintaan näyttää vuoden 2019 aikana huomattavasti vähentyneen! Toiminnan painopiste on siirtynyt ryhmän sisäisiin mielipiteenvaihtoon ja sähköiseen tiedonvälittämiseen. Asukastapahtumien järjestäminen on jäänyt vähäiseksi. Suur-Espoonlahden tilanne on ollut tätäkin heikompi eikä ryhmän toimintaa yrityksistä ja lupauksista huolimatta ole saatu käynnistymään uudelleen, vaikka ryhmä onnistuttiinkin kokoamaan. Sähköisestä- ja lehti-ilmoittelusta huolimatta valmisteluryhmään ei ole löytynyt lisää halukkaita, eikä paikalliset yhdistykset tai järjestötkään ole olleet kiinnostuneita yhteistyöstä eikä muutenkaan osallistumaan asukasfoorumitoimintaan.

Viiden toimivan valmisteluryhmän toiminta on täyttänyt toimintavuodelle 2019 asetetut tavoitteet järjestettyjen foorumitapahtumien ja osanottomäärienkin osalta. Kaikkiaan järjestettiin 17 asukasfoorumitapahtumaa ja niissä runsaat 1700 osallistujaa. Niin tapahtumien kuin myös osallistujien määrässä jäätiin huippuvuoden 2016 luvuista.

Toteutuneissa tapahtumissa käsiteltiin asukkaita kiinnostavia päivänkohtaisia aiheita kuten Länsimetron tulon aiheuttamia joukkoliikenteen, erityisesti liityntäliikenteen mukanaan tuomia ongelmia niin paikallisesti kuin myös koko Espoossa. Terveyspalvelut ja terveysasemien tarjoamat palvelut ja sijainti puhuttivat useammassakin foorumitapahtumassa samoin kuin turvallisuus niin kodeissa kuin kaupungillakin. Lisäksi käsiteltiin kouluoloja, ilmastonmuutoksen asettamia haasteita, katujen kuntoa ja kunnossapitoa, kaupungin tarjoamista sähköisistä palveluista ja mitä mieltä asukkaat ovat asuinalueensa palveluista.

Kuluneesta toimintavuodesta voidaan yleisvaikutelmana todeta, että foorumitilaisuudet ovat olleet laadukkaita ja niissä on käsitelty asukkaita kiinnostavia aiheita. Esiintyjät, kaupungin virkamiehet ja ulkopuoliset asiantuntijat ovat olleet asiansa osaavia. Tietoa kulkee niin asukkailta kaupungille kuin myös kaupungilta asukkaille. On esitetty toiveita, että nämä asukkaiden kommentit ja viestit paremmin näkyisivät käytännön konkretiana kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa. Asukasfoorumien valmisteluryhmät ovat myös kaivanneet palautetta esillä olleista asioista tai tehdyistä ehdotuksista. On myös toivottu kaupungin luottamushenkilöiden tiiviimpää osallistumista foorumitapahtumiin ja peräänkuulutettu läheisempää yhteistyötä paikallisten yhteisöjen, yhdistysten, kaupungin virka- ja luottamushenkilöiden kanssa.

4.3 Joko riittää asukasfoorumitoiminta tässä muodossa?

Asukasfoorumitoiminta täyttää 12 vuotta kuluvan kauden päättyessä ja näyttää vahvasti siltä, että asukasfoorumien valmisteluryhmissä pitkään mukana olleiden vapaaehtoisten asukkaiden kiinnostus nykymuotoiseen toimintaan alkaa hiipumaan. Vaikka foorumitapahtumat ovat vetäneet kuulijoita salit täyteen ja antaneet asukkaille mahdollisuuden esittää omia mielipiteitään mitä moninaisimmista asioista niin jotain on jäänyt puuttumaan. Pitkäaikainen, vapaaehtoistoiminta valmisteluryhmässä ei anna tekijälleen riittävästi vastinetta tai näkyvyyttä, jotta toiminta olisi tarpeeksi kiinnostavaa.

Asukasfoorumien valmisteluryhmät ei nykymuodossa houkuttele nuoria, toiminnasta pitäisi saada vastineeksi muutakin kuin hyvää mieltä. Työssäkäyvillä ei ole aikaa pitkäkestoiseen

vapaaehtoistoimintaan ja aktiivisilla eläkeläisillä on rientoja, joihin voi osallistua silloin kun mieli tekee.

Kaupungin omat kaavoitukseen ja erilaisiin hankkeisiin liittyvät tiedotustilaisuudet ja työpajat ovat osoittaneet, että asukkaat ovat kiinnostuneita vaikuttamaan oman lähialueensa asioihin mutta suuralueiden tai koko Espoon asiat ovat jo monesti liian kaukaisia tavalliselle espoolaiselle, jotta ne kiinnostaisivat.

Espoolle ja espoolaiselle on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset, joka tarkoittaa, että kaupunki onnistuu parhaiten kaikissa niissä asioissa, joiden kehittämiseen asukkaat saadaan vapaaehtoisesti mukaan.

Osallistuva Espoo-kehitysohjelman tavoitteena on kaikkien Espoo, kuntalaisten osallistumisen helppous, asukkaiden lähitekeminen ja omatoimisuus sekä vaikuttamisen, demokratian ja päätöksenteon kehittäminen. Onko huomattavasti suurempia taloudellisia satsauksia ja kaupungin omia henkilöresursseja vaativa, muutamissa kaupungeissa käytössä oleva osallistuva budjetointimalli tai joku vastaava ratkaisu siihen, että Espoo tulevaisuudessa on Suomen toimivin demokratia ja osallistuvimmat asukkaat. Siihen toivottavasti saadaan selvyys tulevina vuosina, sillä asukkaiden osallisuutta on kehitettävä niin että saadaan myös nuoret ja maahanmuuttajat mukaan!

(Mikko Perkko on Asukasfoorumityöryhmän puheenjohtaja, mperkko@gmail.com)

Huom! Asukasfoorumien toimintakertomukset merkitään tiedoksi kaupunginhallituksen kokouksessa 20.4.2020.

5. Tilat asukkaiden käytössä – kehittämishankkeen tilanne (Veera Vihula ja Wilhelmiina Griep)

Kaupunki palveluna -mallin (CaaS = city as a service) taustalla on ajatus siitä, että kaupungit ovat olemassa palvellakseen asukkaita sekä kaupungissa toimivia yrityksiä ja yhteisöjä. Kaupunkikehittämisen keskiöön nousevat palvelukeskeinen ajattelutapa, joustavuus, saavutettavuus sekä verkostomainen resurssien jakaminen ja hyödyntäminen.

Erilaisia Kaupunki palveluna -kokeiluja on Espoossa tehty jo aiemmin, kuten Koulut palveluna -malli (SaaS) tai erilaiset Liikkuminen palveluna -kokeilut.

InnoCaaS -projektissa kehitetään yhdessä yritysten kanssa digitaalinen alustaratkaisu, joka tukee erilaisten Kaupunki palveluna -toimintamallien toteuttamista kaupungeissa. Ensimmäinen konkreettinen sovelluskohde on tilat ja niiden hallinta sekä joustava käyttö. Tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja tilojen hallintaan kustannusvaikuttavasti.

Konkreettisesti tehdään:

- Esiselvitys, jossa tarkastellaan mm.
 - Miten Kaupunki palveluna ymmärretään meillä ja maailmalla?
 - Miten se toimii käytännössä? Mitä kyvykkyyksiä tarvitaan, jos halutaan kehittää
- Tilat palveluna – toimintamallien palvelumuotoilu
- Kolme kokeilua

- Koulu palveluna kokeilu (eli toimisiko SaaS-malli Matinkylässä ja Leppävaarassa?)
- Kaupungin tilojen yhteiskäytön kokeilu
- Yhteisön tilojen yhteiskäytön kokeilu
- Digitaalinen alusta, joka tukee Tilat palveluna -toimintamallien toteuttamista

Kaupungin ja kaupunkiyhteisön tilojen toimivampi yhteiskäyttö vaatii uusia toimintamalleja. Yhteiskäytöllä tarkoitetaan kuntalaisten, sekä yksilöiden että ryhmien ja yritysten, mahdollisuuksia käyttää erilaisia tiloja omaan toimintaansa maksutta tai korvausta vastaan. Usein puhutaan myös kuntalaiskäytöstä. Yhteiskäytöllä tarkoitetaan kuitenkin myös sellaista toimijoiden välistä tilojen hyödyntämistä, jossa kaupunki ei ole mukana.

Yksi kokeilu on tilojen yhteiskäytön kokeilu. Kokeilussa eri omistajien, eri puolilla Espoota sijaitsevia, erilaisia tiloja tuodaan kuntalaisille varattaviksi saman palvelun kautta.

Espoon järjestöjen yhteisö EJY ry kokeilee operaattorin roolia eli toimii kaikkien tilojen osalta ensisijaisena yhteyshenkilönä asiakkaiden suuntaan. Tilojen yhteiskäytön mahdollistamiseksi sekä tiloihin että operaattorin käyttöön tarvitaan uusia digitaalisia ratkaisuja – nämä hankitaan kokeiltaviksi yrityksiltä.

Voisiko yhdistys toimia tilojen operaattorina? Palvelumuotoiluprosjektissa nousi esiin tarve tilojen yhteiskäytön operaattorille, jonka ei välttämättä tarvitsisi olla kaupungin työntekijä. Espoon järjestöjen yhteisö EJY ry osallistui työpajoihin ja osoitti kiinnostusta kehittää operaattorimallia yhdessä. Kokeillaan, miten verkostomaisesti toteutettu palvelu toimisi käytännössä. Kokeilu tehdään tiiviissä yhteistyössä EJY:n ja Espoon kaupungin välillä.

(Veera Vihula toimii kehittämiskonsulttina InnoCaaS projektissa ja Wilhelmiina Griep toimii projektipääällikkönä Kokeilut -projektissa Konsernihallinnossa.)

6. Sivistystoimen tilat asukaskäytössä (Kirsti Rautavaara)

6.1. Mitä sivistystoimen tilojen kuntalaiskäyttö tarkoittaa?

- koulujen luokka-, auditorio-, ruokasali- ja aulatilat
- koulujen liikuntasalit ja muut liikuntatilat
- varhaiskasvatuksen tilat, kuten päiväkodit ja asukaspuistot
- nuorisotilat ja leirikeskukset
- kirjastot ja muut kulttuurin tilat

Kuntalaiskäytöllä tarkoitetaan tilan pääkäyttäjän (esimerkiksi koulu tai päiväkotiki) omaan toimintaan tarvitseman ajan ulkopuolista tilojen käyttöä eli pääsääntöisesti aamu-, ilta-, viikonloppu- ja loma-aikaista käyttöä.

Esimerkkejä kuntalaiskäytöstä:

- yhdistystoiminta, kuten asukasyhdistysten, seurojen tai taloyhtiöiden kokoukset, juhlat ja koulutukset koulujen ruokasaleissa ja luokissa
- harrastustoiminta koulujen eri tiloissa, päiväkotien saleissa ja kirjastoissa
- harrastuspiirit, kerhot ja perheiden järjestämät juhlat asukaspuistoissa
- opiskelu- ja harrastustoiminta kirjastoissa

Sivistystoimen tilojen kuntalaiskäytön keskeisenä periaatteena on Espoon asukkaiden harrastustoiminnan ja yhteiskunnallisen osallistumisen edistäminen. Kuntalaiskäytön käytännöissä ja tilojen jako-, hinnoittelu- sekä valvontaperiaatteissa on tavoitteena alueellinen yhtenäisyys, tasapuolisuus ja läpinäkyvyys sivistystoimen sisällä ja suhteessa muihin kaupungin toimialoihin.

6.2 Miten tilojen käyttöä hallinnoidaan?

Sivistystoimen tilojen kuntalaiskäyttöä hallinnoidaan tulosityksikkökohtaisesti (opetus, varhaiskasvatus, kulttuuri, liikunta- ja nuorisopalvelut). Kaikkea sivistystoimen tilojen käyttöä ohjaa silti yhteinen Espoo-tarina ja yhteiset sivistystoimen tavoitteet. Käytännössä esimerkiksi käyttövuorojen jakotapa tai tilojen käytöstä mahdollisesti perittävä käyttökorvaus voi vaihdella tilatyypeittäin ja käyttäjäryhmittäin kunkin lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti, mutta kaikki toimintatavat noudattavat Espoo-tarinassa määriteltyjä yhteisiä periaatteita.

Eri yhteisöt ja yksityishenkilöt voivat varata tiloja käyttöönsä espoo.fi -sivuilta löytyvän sähköisen varausjärjestelmän kautta tai osittain suoraan toimipisteistä. Myös tilojen käytön periaatteista ja käyttökorvauksista kerrotaan tarkemmin espoo.fi -sivustolla ja lisätietoa voi kysyä tulosityksiköiden asiakaspalveluosoitteista:

- koulujen muut kuin liikuntatilat: koulutilavaraukset@espoo.fi
- koulujen liikuntasalit ja muut liikuntatilat: liikuntapaikkavaraukset@espoo.fi
- varhaiskasvatuksen kaikki tilat: varhaiskasvatus.tilavaraukset@espoo.fi
- nuorisotilat ja leirikeskukset: nuoriso@espoo.fi
- kirjastot ja muut kulttuuritilat, lisätietoja toimipaikoista

6.3 Käynnissä oleva kuntalaiskäytön kehittäminen

Sivistystoimen tilojen kuntalaiskäytössä on käynnissä monenlaista kehittämistä. Tilannetta on lähdetty selkiyttämään parantamalla asiakaspalvelua, selkiyttämällä lomakkeita ja ohjeistuksia sekä yhtenäistämällä kuntalaiskäytön periaatteita ja hinnastoja tulosityksittäin.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tilojen käyttöä koskevat periaatteet ja hinnastot on yhtenäistetty 1.8.2019 alkaen. Uusien periaatteiden myötä lisättiin huomattavasti toimijaryhmiä, jotka ovat oikeutettuja alennettuihin tilojen käyttökorvauksiin tai kokonaan maksuttomaan käyttöön. Nuorisotilojen osalta vastaavaa yhtenäistämistyötä ollaan käynnistämässä kuluvan vuoden aikana. Liikunta- ja kulttuuritilojen käyttöperiaatteet ja hinnoittelu määritellään erikseen ao. lautakunnissa tilojen erityisluonne huomioiden.

Asiakaspalvelupuolella on avattu sähköpostineuvontaosoitteita eri tulosityksiköissä ja otettu käyttöön puhelinaikoja, ja espoo.fi -sivuston tilavuokraus- ja kuntalaiskäyttöön liittyvää tiedotusta selkiytetään osana verkkosivu-uudistusta, ja sivujen sekä lomakkeiden saavutettavuutta parannetaan. Kaupungin sisäisiä prosesseja kehitetään mm. osana InnoCaaS Tilat palveluna -projektia.

6.4 Asukastoiminnalle sopivimmat tilat ja niiden hallinnointi:

Espoossa on valvottua kuntalaiskäyttöä noin 30 koululla, joissa on auki vaihteleva määrä luokkatiloja sekä ruokasaleja ja auditorioita kokous- ja tapahtumakäyttöön. Lisäksi omavalvontaista kuntalaiskäyttöä on mahdollista hakea omalle lähikoululle, mikäli rehtori puoltaa käyttöä. Omavalvontaista kuntalaiskäyttöä kehitetään vastuiden ja prosessien selkiyttämällä sekä lukitusratkaisuilla erityisesti uusissa ja peruskorjattavissa koulukohteissa, nykyisellään se vielä kuormittaa koulun henkilökuntaa mm. avaintenhallinnan ja tiloihin perehdyttämisen kautta.

Valvottujen koulujen tiloihin voi hakea joko yksittäisiä käyttövuoroja tai säännöllisen vuoron pidemmälle aikavälille esimerkiksi kerran kuussa tai useammin järjestettävää toimintaa varten. Säännöllisten käyttövuorojen haku lv. 2020-2021 on parhaillaan käynnissä pe 17.4.2020 asti. Yksittäisiä vuoroja sekä ns. täydentäviä säännöllisiä vuoroja vapaaksi jääneisiin tiloihin voi hakea jatkuvasti koko lukuvuoden ajan.

Lisätietoja koulutilojen käytöstä ja käyttövuorojen hakemisesta:

www.espoo.fi/koulutilavaraukset

Varhaiskasvatuksen tiloissa kaikki kuntalaiskäyttö on omavalvontaista ja sitä haetaan suoraan toimipisteestä. Tilat ovat sopivia lapsille ja perheille järjestettävään toimintaan.

Nuorisotilat ja leirikeskukset on tarkoitettu ensisijaisesti nuorisolle järjestettävään toimintaan ja niihin voi hakea kuntalaiskäyttövuoroja sähköisen varausjärjestelmän kautta.

Kirjastoissa voi järjestää monenlaista asukastoimintaa henkilökunnan opastuksella tai omatoimisesti.

(Kirsti Rautavaara on tilojen kuntalaiskäytön suunnittelija, tilat ja alueet - yksikössä Sivistystoimessa.)

7. Espoo.fi sivujen uudistus kuntalaisten osallistumisen näkökulmasta (Sarianna Visuri)

Espoo.fi-nettisivuston uudistusprojektiin on osallistunut kuntalaisia monella tavalla.

Kuntalaiset ovat Asukkaiden Espoossa aloittaneet keskustelun tästä uudistuksesta jo viime vuonna. 9.1.2020 Asukkaiden Espoo piti Jani Heleniuksen vetämänä tilaisuuden, jossa keskusteltiin asiasta. Kutsu tilaisuuteen oli Facebookissa, josta sen oli huomannut parikin Espoon työntekijää. Katja Repo TYTistä oli heihin yhteydessäkin, kun heidän Facebooksissa oleessa slide-esityksessä, oli asiavirheitä. Ne saatiin Katjan opastuksella korjattua ennen tilaisuutta.

Helmikuussa meillä oli Webropol-kysely nykyisellä espoo.fi-sivustolla, johon saimme yhteensä 433 vastausta. Vastaaajista 63% vastasi asukkaana, 3% uutena espoolaisena ja 25% kaupungin työntekijänä. Kyselyssä pyydettiin ilmoittautumaan vapaaehtoisiksi osallistumaan espoo.fi-nettisivuston uudistamiseen, johon saimme kahdeksan ilmoittautunutta.

Maaliskuun alussa aloitimme Eficoden kanssa esiselvitysprojektin uuden sivuston konseptoinnin ja palvelumuotoilun tekemiseksi. Tähän työhön osallistui neljä yllä mainituista vapaaehtoisista. Tilaisuudet olivat tunnin mittaisia haastatteluja.

Työtä jatketaan myöhemmin vuoden aikana uuden julkaisujärjestelmän ja sen toimittajan valinnan jälkeen.

(Sarianna Visuri on viestintäpäällikkö Konsernihallinnossa)

8. Kaikilla on oikeus kotiseutuun -hanke tilannekatsaus 1.4.2020 (Marika Punamäki)

8.1. Hanke lyhyesti

”Kaikilla on oikeus kotiseutuun” -hanke pyrkii aikaansaamaan *kohtaamisia ja vuorovaikutusta* kaupunginosayhdistysten aktiivien ja uusien suomalaisten kesken. Kotiseutu ja kotiseututyö kaikessa moninaisuudessaan yhdistää ihmisiä. Uusilla ja vanhoilla asukkailla, tulivat he mistä päin maailmaa tahansa, on yksi yhdistävä asia: nykyinen kotiseutu. Tämän ympärille *asukaslähtöinen kotoutuminen* syntyy.

Hankkeen tavoitteita ovat kulttuurisen moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen kotiseututyössä, osallisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden vahvistaminen sekä kotiseututyön uusien toimintamuotojen löytäminen ja niiden mallintaminen.

Hanke alkoi vuoden 2019 alussa ja oli tarkoitus jatkaa kevääseen 2020. Nyt koronan kurimuksessa fyysiset kohtaamiset ovat kuitenkin jäissä ja hankkeen päätökseksi suunniteltu tilaisuus peruttu. Onneksi hankerahoituksen käyttöaika on jatkettu vuoden loppuun asti, ja teemme huhtikuun aikana suunnitelmia siitä, miten keväällä ja syksyllä voisimme vielä jatkaa. Tulevat suunnitelmat siis tarkentuvat lähiaikoina.

Hanketta koordinoi Suomen Kotiseutuliitto kumppaneinaan Espoon Kaupunginosayhdistysten Liitto EKYL ry, Espoon kaupunki ja Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia. Hankkeen rahoittavat Opetushallitus ja Suomen Kotiseutuliitto. Hankkeen käytännön toimet toteutuvat kumppaneiden, muiden yhteistyötahojen ja sidosryhmien sekä seitsemän espoolaisen kaupunginosayhdistyksen toimesta.

8.2. Toiminta

Hankkeen toteuttajat voivat itse vaikuttaa toiminnan sisältöön sen mukaan, mikä milläkin alueella tai yhdistyksessä tuntuu tarpeelliselta ja mitä mukana olijat toivovat. Toiminnassa keskeistä on paikallisuus, dialogisuus ja osallisuus.

Kevätkaudella 2019 rakennettiin yhteistyöverkostoa, etsittiin hankkeeseen mukaan tulevia kaupunginosayhdistyksiä ja suunniteltiin tulevaa tekemistä. Konkreettisiin toimenpiteisiin päästiin huhti-toukokuun 2019 aikana.

Syksyn 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana kaupunginosayhdistykset ovat toteuttaneet paljon kulttuurisesti monimuotoista toimintaa. Erilaisia toimintamuotoja ovat olleet tiedottaminen ja viestintä (mm. lehti, roll-upit), keskustelutilaisuudet (mm. historiailta), kulttuuri-illat ja erilaiset

tapahtumat (kaupunginosatapahtumat, juhlat, teematapaamiset), talkoot (esim. ympäristön siivous, vieraslajitalkoot), työkokeilu, säännöllinen harrastustoiminta, verkostotapaaminen.

Hanketoimijoille ja yhteistyökumppaneille on järjestetty monikulttuurisuutta vapaaehtoistoimintaan -koulutus marras-tammikuussa. Kotiseutuliitto ja Omnia ovat järjestäneet ideointipäiviä kotiseututoimintaan liittyen. Hanke on osallistunut Espoon Active NGOs -toimintaan ja oli mukana myös Espoon Mahdollisuuksien torilla lokakuussa.

8.3. Kumppanien rooli

Espoon kaupunginosayhdistysten liitto on toiminut linkkinä hanketta toteuttavien kaupunginosayhdistysten suuntaan ja ollut mukana yhteisten tapaamisten järjestämisessä sekä muissa toimissa tarpeen mukaan.

Ideariihä Omniassa 8.5.2019. Kotiseudun hyviä ja huonoja puolia mietittiin porukalla. Kuva: Marika Punamäki.

Espoon kaupungin kanssa yhteistyötä on tehty eri tahoilla (kulttuurin tulosityksikkö, järjestöyhteistyön koordinaattori). Hanke esittäytyi yhtenä case-esimerkkinä inklusiivisesta kulttuuritoiminnasta kulttuurin tulosityksikön järjestämässä seminaarissa syyskuussa. Järjestöyhteistyötä on toteutettu mm. Espoon Active NGOs -projektin paikallisryhmässä sekä erilaisissa tapahtumissa. Kirjastojen kieli-kahvilatoiminnassa olisi voinut olla enemmänkin kumppanuuden

mahdollisuuksia, mutta mikään ei estä hyödyntämästä tätä korona-ajan jälkeen.

Yhdessä *Omnian* kanssa on järjestetty ideapäiviä ja muita tilaisuuksia sekä infottu opiskelijoita ja maahanmuuttajien osaamiskeskuksen väkeä.

8.4. Tulokset

Onnistuneita kohtaamisia kaupunginosayhdistysten aktiivien ja maahanmuuttajien kesken on ollut vaihtelevasti. Toimintaa ja tapahtumia on ollut seitsemän kaupunginosayhdistyksen voimin yhdeksällä alueella Espoossa. Yhteistyötä on tehty lisäksi monien muiden yhdistysten kanssa.

Kaiken kaikkiaan hankkeen aikana on tavoitettu noin 530 henkeä, joista suurin osa maahanmuuttajataustaisia ja osa myös Espoon lähikunnista. Syvempään yhteistyöhön tai toistuvaan tekemiseen näistä on toistaiseksi johtanut alle 100. Toimijat ovat olleet osittain itse suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa, ja toiminnassa mukana olleiden sekä toimintakertojen määrä on saavutettu asetetun tavoitteen mukaan.

Monikulttuurinen kohtauspaikka Raittikarnevaaleilla Leppävaarassa 7.9.2019. Kuvaaja: Marika Punamäki.

Moninaisen kotiseututyön oppeja julkaistaan verkko-oppaassa, joka julkaistaan varsinaisesti toukokuussa, mutta jonka runko löytyy jo Kotiseutuliiiton verkkosivuilta:

<https://kotiseutuliiitto.fi/tietopankki/kulttuurisesti-moninainen-kotiseututyo/>.

Toiminnan haasteita ovat olleet oikean kohderyhmän tavoittaminen, sopivan toiminnan ja toimintatavan löytyminen, ajankäyttö sekä viestiminen ja yhteydenpito. Lisää tarvitaan myös rohkeutta kohdata ja ottaa toimintaan mukaan erilaisia ihmisiä. Tätäkin silmällä pitäen verkko-oppaasta löytyy inklusiivisen yhdistystoiminnan osio.

8.5. Tulevaa

Lähiaikojen suunnitelmat tarkentuvat vielä, mutta kevään aikana ainakin tavataan toimijoita verkossa ja julkaistaan verkko-opas. Yhdistykset voivat jatkaa halujensa mukaan hanketta vielä syksylläkin, ja loppuvuodesta 2020 järjestetään hankkeen päätöstilaisuus.

(Lisätietoja: Hankekoordinaattori Marika Punamäki, marika.punamaki@kotiseutuliiitto.fi, p. 041 319 3720.)

9. Seuraava kokous ti 12.5.2020 kello 17.00 – 19.00

Pidetään seuraava kokous joko tavallisena kokouksena tai etänä Teamsin kautta.

Aikaisemmin olimme suunnitelleet, että kokous pidettäisiin yhdessä Hyvinvoiva Espoo – kehitysohjelman ohjausryhmän kanssa, mutta yhteinen kokous siirretään syksyyn.

Toukokuun kokouksen aiheina on mm. Osallistumisen kulmakivet ja käsikirja.

Voikaa hyvin!

Terveisin Mari, Tuija ja Johanna